

МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
МИНИСТАРСТВО НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
РЕГИОНАЛНИ ЦЕНТРИ ЗА ТАЛЕНТЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

РЕГИОНАЛНО ТАКМИЧЕЊЕ ТАЛЕНТОВАНИХ УЧЕНИКА, ПО НАСТАВНИМ
ПРЕДМЕТИМА И НАУЧНИМ ДИСЦИПЛИНАМА, РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ,
18. АПРИЛ 2026.

ТЕСТ ИЗ КЊИЖЕВНОСТИ
СРЕДЊА ШКОЛА, III РАЗРЕД

Попуњава ученик (попунити читко штампаним словима)

Регионални центар за таленте: _____

Име и презиме: _____

Школа: _____

Град: _____ Разред: _____

_____ *Попуњава комисија*

(потпис ученика)

Број бодова:

Време израде теста 90 минута! Погрешан одговор не доноси ни позитивне ни негативне бодове.

Тест урадила/о: Вања Јекић, докторанд, професор српског језика и књижевности, РЦТ
„Михајло Пупин” и ОШ „Јован Јовановић Змај”, Панчево

Рецензент: др Марија Слобода, Филолошки факултет Универзитета у Београду

Пажљиво прочитај питања! Прецртани и дописани или преправљани одговори се не признају. Оцењује се само питање у коме су сви одговори тачни. Укупан број бодова на тесту је 40.

СРЕЋНО!

1.	<p>Прочитај опис књижевнотеоријског појма и заокружи слово испред одговарајућег термина.</p> <p>Појам је преузет из сфере историје уметности. Присталице овог правца у књижевност уносе нове слике, ритмове, вибрације душевних стања и осећања и крајњи субјективизам. Амбиција песника ове струје није приказивање објективног света, већ сензација, емоција и <i>утисак</i> које тај свет изазива. „Ствари имају онакав облик какав им дадне наша душа” основно је гесло песника описаног уметничког правца.</p> <p>Реч је о термину:</p> <p>а) парнализам б) импресионизам г) симболизам</p>	
2.	<p>Ако је тврдња тачна, упиши „Т”, ако је нетачна, упиши „Н”:</p> <p>а) Артур Рембо је развио теорију обојеног звука. _____ б) Стефан Маларме је развио теорију обојеног звука. _____ в) В. Петковић Дис је уврштен у <i>Антологију новије српске лирике</i>. _____ г) С. Пандуровић је уврштен у <i>Антологију новије српске лирике</i>. _____</p>	
3.	<p>Прочитај следећи одломак и на линијама испод одговори на захтеве.</p> <p>„Ах, Боже,” помисли Грегор, „какво ли сам напорно занимање изабрао! Дан за даном на путу. Пословни су напори пуно већи него код куће у властитом дућану, а придодана је и мука путовања, морам пазити да не изгубим везу с другим возом, прехрана ми је нередовита и лоша, виђам се увек с другим људима, немам с њима ни трајних ни срдачних односа. Нека иде све до врага!”</p> <p>Наслов дела: _____ Име и презиме аутора: _____ Напиши која форма казивања је истакнута у наведеном одломку: _____</p>	
4.	<p>Заокружи слово испред одлике која се не односи на авангарду:</p> <p>а) иновације, експериментисање б) устаљеност норми и правила в) оспоравање традиције г) интердисциплинарност д) хетерогеност</p>	

5.	<p>Напиши на линијама назив књиге из чијег је предговора следећи одломак и име књижевног критичара који га је написао.</p> <p>„Мерила по којима су песме одабиране, то су ова три: песма мора имати емоције, - мора бит јасна, - и мора бити ЦЕЛА лепа.”</p> <p>_____</p> <p>(назив књиге)</p> <p>_____</p> <p>(име и презиме књижевног критичара)</p>																
6.	<p>Како мрачајски прото заједљиво назива све жене? Назива их _____</p>																
7.	<p>Заокружи слово испред назива импресионистичке драме.</p> <p>а) <i>Тврдица</i> б) <i>Ујка Вања</i> в) <i>Јазавац пред судом</i></p>																
8.	<p>Препознај о ком аутору је реч и на линији напиши име и презиме аутора.</p> <p>_____ (1892–1917) био је истакнути српски песник, драмски писац и књижевни критичар, чије је стваралаштво обележило период Првог светског рата. Иако је живео само 25 година, оставио је неизбрисив траг у српској књижевности као „песник бола и поноса“</p>																
9.	<p>Допуни табелу одговарајућим појмовима.</p> <table border="1" data-bbox="220 1563 1225 1753"> <thead> <tr> <th>ДЕЛО</th> <th>КЊИЖЕВНИ РОД</th> <th>КЊИЖЕВНА ВРСТА</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td><i>Можда спава</i></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td><i>Преображај</i></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td><i>Мрачајски прото</i></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td><i>Процес</i></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	ДЕЛО	КЊИЖЕВНИ РОД	КЊИЖЕВНА ВРСТА	<i>Можда спава</i>			<i>Преображај</i>			<i>Мрачајски прото</i>			<i>Процес</i>			
ДЕЛО	КЊИЖЕВНИ РОД	КЊИЖЕВНА ВРСТА															
<i>Можда спава</i>																	
<i>Преображај</i>																	
<i>Мрачајски прото</i>																	
<i>Процес</i>																	
10.	<p>Како се зове авангардни уметнички правац који истиче свеповезаност најдаљих простора, ствари и бића, промовишући смирење, блаженство, љубав и ослобађање од страха кроз доживљај света као целине, а основао га је Милош Црњански? Зове се: _____</p>																

11.	<p>Препознај о којој песничкој теорији је реч и у којој програмској песми је изнесена.</p> <p>Предметности стварности нису оно што јесу по својој природи, него су оно што им ми дамо; оно што видимо јесте привид, а суштину треба да откријемо и спознамо. Стварни свет је извор аналогија које служе песнику да ствара своје песничке слике и свој песнички свет. Он има стваралачку слободу да стварима одреди место и функцију у склопу песничког света (песничке визије).</p> <p>Реч је о теорији _____ (наведи назив теорије)</p> <p>Назив песме у којој је први пут представљена: _____</p>	
12.	<p>Прво допиши реч која недостаје у песми <i>Суматра</i>:</p> <p>„Сад смо безбрижни, лаки и нежни. Помислимо: како су тихи, снежни врхови _____.</p>	
13.	<p>Обликован је као непосредно изношење мисли и осећања књижевног лика и мора бити исказан у 3. лицу. Представља комбинацију гласа лика и приповедача. О којој форми казивања је реч? (заокружи тачан одговор):</p> <p>а) унутрашњи монолог б) солилоквиј в) доживљени говор</p>	
14.	<p>Прочитај одломак из песме и одговори на захтеве.</p> <p>„Ту на дну, где шкољке сан уморан хвата И на мртве алге тресетница пада, Лежи гробље храбрих, лежи брат до брата, <u>Прометеји наде, апостоли јада.</u>”</p> <p>1. Врста стиха: _____</p> <p>2. Како се зове подвучена стилска фигура? (заокружи тачан одговор):</p> <p>а) поређење б) метафора в) персонификација</p>	

15.	<p>На основу наведених појмова, на линији испод одговори на захтеве</p> <p style="text-align: center;">топла ноћ, песма, Цвета, обамрлост, месечина, мисао о грешности</p> <p>Реч је о делу: _____</p> <p>Име и презиме аутора: _____</p>	
16.	<p>Препознај на основу дескриптивних смерница о ком књижевном лику из <i>Сеоба</i> је реч и на линији напиши име лика.</p> <p>а) Дебео, висок, огроман, црвен у лицу, изгледа као медвед, има трбух као мех, космат је, непосредан, прек, пуст, расипан, идеалиста, при крају романа разочаран и депресиван, по занимању војник, поборник даљих сеоба у Русију. Карактеришу га жуте очи са црним тачкицама, какве, иначе, имају звери. Већи део романа гледа у небо и уз помоћ облака наслућује или тумачи догађаје.</p> <p>Име лика: _____</p> <p>б) Мршав, сув, онизак, ретке црне косе, сплеткарош, покварених жутих зуба, сладострастан, трговац, зеленаш, богаташ, усмерен ка материјалним вредностима, упоран, суздржљив, хладан, прорачунат, тврдица, заговорник рада и укорееивања Срба у Банату.</p> <p>Име лика: _____</p> <p>в) Млада, путена Гркиња из Трста, која је, без своје воље, али и без воље младожење, удата. Не зна језик, у роману проговара свега две речи - "Умрећу! Умрећу!" Ако њену судбину изведемо из њеног имена, могли бисмо да кажемо да су се браћа Исаковичи, сваки на свој начин, "овенчала" њоме. Има две кћери.</p> <p>Име лика: _____</p> <p>г) Слуга који је низак, шкрт (новац крије од других у посебном спремишту у појасу, слично свом библијском имењаку), сплеткарош је, среброљубив, уходи газду и оговара га, плашљив је, лопов, прорачунат, сводник (који подводи своје кћери).</p> <p>Име лика: _____</p> <p>д) Још један слуга, који је дебео, успаван, војник, воли природу, ужива у јелу и пићу, жена Стана га вара (и не зауставља се у томе), лудо гине у рату, покушавајући да спасе коње.</p> <p>Име лика: _____</p>	

17.	<p>Међу понуђеним називима дела, подвуци два која не припадају епохи симболизма.</p> <p><i>Јабланови, Лорелај, Офелија, Облак у панталонама, Нирвана, Везе, Месечина</i></p>	
18.	<p>Пажљиво прочитај следећу строфу из песме <i>Моја отаџбина</i> Алексе Шантића па одреди врсту стиха, место цезуре у стиху и врсту риме.</p> <p>„Не плачем само с болом свога срца рад земље ове убоге и голе; мене све ране мога рода боле и моја душа с њим пати и грца.”</p> <p>а) Врста стиха: _____ . (назив врсте стиха)</p> <p>б) Врста риме: _____ . (назив врсте риме)</p>	
19.	<p>Стилска фигура која настаје понављањем истих речи на почетку неколико узастопних стихова зове се: (подвуци тачан одговор)</p> <p>алитерација апострофа метафора анафора асонанца</p>	
20.	<p>Поређај хронолошким редом уметничке правце од старијег ка млађем, тако што ћеш испред појмова уписати бројеве од 1 до 5.</p> <p>___ реализам, ___ романтизам, ___ барок, ___ импресионизам, ___ антика</p>	